

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- przybliżenie wybranych faktów z życia św. Kazimierza Królewicza i ich analiza w świetle nauki Chrystusa;
- ukazanie odpowiedzialności osób sprawujących władzę wobec Boga oraz wobec ludzi im powierzonych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na podstawie tekstów biblijnych własnymi słowami streszcza dialog Jezusa z Piłatem o posiadaniu władzy;
- wymienia zobowiązania spoczywające na rządzących państwami i podaje argumenty religijne;
- odwołując się do wiadomości z historii, omawia życie i działalność św. Kazimierza Królewicza, wskazuje na cechy, które pomogły mu w osiągnięciu świętości;
- wyjaśnia potrzebę wspierania modlitwą osób sprawujących władzę oraz podaje przykłady takich modlitw.

Pojęcia, postaci:

św. Kazimierz, pieśń *Już od rana rozśpiewana*.

Wartości:

odpowiedzialne sprawowanie władzy.

1

proponycja realizacji

Modlitwa: Modlitwa za rządzącymi

*Wszchemogący, wieczny Boże, w Twoim ręku są ludzkie serca i od ciebie pochodzą prawa wszystkich ludów; wejrzyj łaskawie na tych, którzy nami rządzą, aby na całym świecie panował trwały pokój i pomyślność narodów, a religia cieszyła się wolnością. Amen*³⁸.

³⁸ <http://www.modlitewnik.pl/modlitwa-za-rzadzacych/#.UQ8zZyB7eCk> (dostęp z dnia 28.01.2012).

1. Rozmowa kierowana związana z modlitwą – czego oczekujemy od ludzi sprawujących władzę? Jacy powinni być? Od czego zależy sposób, w jaki sprawują władzę?

Uwaga: Jeśli uczniowie omawiali na lekcjach języka polskiego *Małego Księcia*, warto odnieść się do postaci Króla napotkanego na pierwszej planecie odwiedzanej przez tytułowego bohatera i zapytać uczniów o cechy władcy na przykładzie Króla (zob. materiały do wykorzystania).

2. Nauczyciel dopowiada, jak ważna jest postawa władcy – jego moralność, przekonania, wartości, odpowiedzialność za powierzoną mu funkcję – bez nich może dojść do niewłaściwego wykorzystania władzy.
3. Odczytanie fragmentu biblijnego: „Wtedy powtórnie wszedł Piłat do pretorium, a przywoławszy Jezusa rzekł do Niego: *Czy Ty jesteś Królem Żydowskim?* Jezus odpowiedział: *Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie?* Piłat odparł: *Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił?* Odpowiedział Jezus: *Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, słudzy moi biliby się, abym nie został wydany Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd.* Piłat zatem powiedział do Niego: *A więc jesteś królem?* Odpowiedział Jezus: *Tak, jestem królem. Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu.* (...) [Piłat] zapytał Jezusa: *Skąd Ty jesteś?* Jezus jednak nie dał mu odpowiedzi. Rzekł więc Piłat do Niego: *Nie chcesz mówić ze mną? Czy nie wiesz, że mam władzę uwolnić Ciebie i mam władzę Ciebie ukrzyżować?* Jezus odpowiedział: *Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby ci jej nie dano z góry”* (J 18, 33–37.19, 9–11).
4. Nauczyciel wskazuje, że w przeszłości naszego kraju było wiele wybitnych postaci wśród rządzących. Zapisaly się one dobrymi czynami na kartach historii. Pozostawiły także świadectwo życia wiarą (można zapytać uczniów, jakie postaci pamiętają). Jeśli nie wymienią św. Kazimierza Królewicza, nauczyciel dopowiada).

Uwaga: Warto zorientować się, jak ukazana jest postać św. Kazimierza Królewicza w podręcznikach do historii i nawiązać do tego. Ewentualnie poprosić uprzednio jedną osobę o przygotowanie krótkiego biogramu św. Kazimierza (lub polecić tę pracę całej klasie).

5. Praca w sześciu lub siedmiu grupach – każda grupa ma przeczytać wskazany akapit z podręcznika, s. 272–274 o św. Kazimierzu. Zadaniem grup jest przedstawienie odczytanych treści w 1. osobie lp., w formie pamiętnika królewicza Kazimierza (warto zachęcić uczniów do stylizacji języka na dawny).

6. Odczytanie wyników pracy w grupach i podsumowanie nauczyciela. Jeśli szkoła znajduje się na terenie parafii św. Kazimierza bądź w pobliżu jest taka parafia, warto zwrócić na to uwagę. Nauczyciel omawia nabożeństwo św. Kazimierza do Maryi i przypisywane mu autorstwo pieśni *Już od rana rozśpiewana*. Pieśni można się nauczyć.

Modlitwa: Śpiew lub recytacja pieśni *Już od rana rozśpiewana*.

praca domowa

Uczniowie piszą list do przedstawicieli władzy (państwowej lub lokalnej), w którym zachęcają ich do naśladowania postaci św. Kazimierza. Ewentualnie układają krzyżówkę z hasłem: „Kazimierz”. Hasła (poziome) będą dotyczyły życiorysu świętego królewicza podanego w podęczniku lub cech dobrego władcy.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ język polski – postać św. Kazimierza w literaturze;
- ✓ historia – rządy św. Kazimierza w Polsce i na Litwie;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – odpowiedzialne sprawowanie władzy;
- ✓ plastyka – św. Kazimierz w malarstwie, znane kościoły pw. św. Kazimierza (zwłaszcza w Wilnie).

materiały do wykorzystania

Planeta Małego Księcia krążyła w okolicy planetek 325, 326, 327, 328, 329, 330. Zaczął więc od zwiedzania tych planet, aby znaleźć sobie zajęcie i czegoś się nauczyć.

Pierwszą zamieszkiwał Król. Ubrany w purpurę i gronostaje, siedział na tronie bardzo skromny, lecz majestatyczny.

– Oto poddany! – krzyknął Król, gdy zobaczył Małego Księcia. (...)

Królowi bardzo zależało, aby jego autorytet był szanowany. Nie znosił nieposłuszeństwa. Był to monarcha absolutny. Ponieważ jednak był bardzo dobry, dawał rozkazy rozsądne. – Jeśli rozkażę – zwykł mówić – jeśli rozkażę generałowi, aby zmienił się w morskiego ptaka, a generał nie wykona tego, to nie będzie wina generała. To będzie moja wina. (...)

Mały Książę zachwycił się taką władzą. Gdyby on ją posiadał, mógłby widzieć jednego dnia nie czterdzieści trzy, ale siedemdziesiąt dwa, nawet sto, nawet dwieście zachodów słońca bez przesuwania krzeselka. A ponieważ był trochę smutny z powodu swej małej opuszczonej planety, ośmielił się prosić Króla o łaskę:

- Chciałbym zobaczyć zachód słońca. Proszę mi zrobić przyjemność. Proszę rozkazać słońcu, aby zaszło...
- Jeśli rozkażę generałowi, aby jak motyl przeleciał z jednego kwiatka na drugi, albo rozkażę mu napisać tragedię, albo zmienić się w morskiego ptaka, a generał nie wykona otrzymanego rozkazu, kto z nas nie będzie miał racji: ja czy on?
- Jego Królewska Mość – odpowiedział stanowczo Mały Książę.
- Słusznie. Należy wymagać tego, co można otrzymać. Autorytet opiera się na rozsądku. Jeśli rozkażesz twemu ludowi rzucić się do morza, lud się zbuntuje. Ja mam prawo żądać posłuszeństwa, ponieważ moje rozkazy są rozsądne.
- Więc jak jest z moim zachodem słońca? – przypomniał Mały Książę, który nigdy nie porzucił postawionego pytania.
- Będziesz miał twój zachód słońca. Zarządę go. Lecz zaczekam, w mądrości rządzenia, aż warunki będą przychylne.
- Kiedy to będzie? – informował się Mały Książę.
- Hm, hm! – zamruczał Król, badając gruby kalendarz. – Hm, hm, to będzie około... około... to będzie dziś wieczorem o godzinie 19.40. I zobaczysz, jaki mam posłuch³⁹.

³⁹ A. de Saint-Exupéry, *Mały Książę* (on-line), <http://www.odaha.com/antoine-de-saint-exupery/maly-princ/maly-ksiaze> (dostęp z dnia 12.05.2012).